

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 236g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
145 alin. (2) lit. j) din Codul penal

(claritatea sintagmei „cu deosebită cruzime”)

CHIȘINĂU
13 noiembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA, *judecători*,
cu participarea dlui Andrei Harbuz, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 7 noiembrie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 noiembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „cu deosebită cruzime” din articolul 145 alin. (2) lit. j) din Codul penal, ridicată de dl avocat Serghei Rusu, în interesele dlui Vladimir Buboc, în dosarul nr. 1-35/2025, pendinte la Judecătoria Căușeni, sediul Anenii Noi.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl Vitalie Muntean, judecător de la Judecătoria Căușeni, sediul Anenii Noi, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. La 11 noiembrie 2025, autorul excepției a depus la Curtea Constituțională un supliment prin care și-a concretizat criticile de neconstituționalitate. Totodată, prin acest supliment, autorul a extins obiectul excepției de neconstituționalitate cu articolele 126 și 130 din Codul de procedură penală.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele cauzei penale

4. Pe rolul Judecătoriei Căușeni, sediul Anenii Noi, se află cauza penală de acuzare a dlui Vladimir Buboc de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 145 alin. (2) lit. j) din Codul penal (*omorul unei persoane săvârșit cu deosebită cruzime*).

5. În procesul de examinare a cauzei, dl avocat Serghei Rusu a ridicat, în interesele dlui Vladimir Buboc, excepția de neconstituționalitate a textului „cu deosebită cruzime” din articolul 145 alin. (2) lit. j) din Codul penal.

6. Printr-o încheiere din 7 noiembrie 2025, judecătorul cazului a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„[...]”

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

[...]"

8. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 145 Omorul intenționat

„(1) Omorul unei persoane

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 15 ani.

(2) Omorul săvârșit:

[...]

j) **cu deosebită cruzime**, precum și din motive sadice

[...]

se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul sesizării afirmă că sintagma „cu deosebită cruzime”, cuprinsă în norma contestată, nu respectă exigențele clarității și previzibilității legii penale. Acesta susține că expresia nu este definită în legislația penală, fapt care permite interpretarea extensivă și prin analogie, în defavoarea destinatarilor legii penale.

10. Totodată, autorul excepției apreciază că lipsa de claritate și caracterul imprevizibil al sintagmei contestate afectează în mod direct exercitarea dreptului său la apărare.

11. În opinia autorului sesizării, textul contestat contravine articolelor 1 alin. (3), 16, 20, 22, 23 alin. (2), 26, 54 alin. (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, excepția este formulată de un subiect abilitat cu acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie sintagma „cu deosebită cruzime” din articolul 145 alin. (2) lit. j) din Codul penal, care nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

16. Cu referire la cererea din 11 noiembrie 2025, prin care autorul solicită extinderea obiectului sesizării, Curtea reamintește faptul că părțile la un proces de judecată sau reprezentanții lor pot extinde obiectul unei excepții de neconstituționalitate doar prin intermediul instanței de judecată și doar dacă sunt respectate condițiile stabilite în Hotărârea Curții nr. 2 din 9 februarie 2016 (a se vedea HCC nr. 6 din 10 martie 2020, § 33; DCC nr. 59 din 5 iunie 2025, § 25). În acest caz, procedura menționată nu a fost respectată.

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în care, potrivit rechizitoriului, persoana este acuzată de omorul unei persoane comis cu deosebită cruzime. Curtea admite că instanța de judecată va avea în vedere prevederile contestate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

18. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 87 din 25 iulie 2024, § 15).

19. Autorul excepției susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) (*statul Republica Moldova*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 22 (*neretroactivitatea legii*), 23 alin. (2) (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

20. În jurisprudența sa, Curtea a subliniat că articolele 16 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unei ingerințe în drepturile garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă valorile și standardele pe care le garantează articolele menționate mai sus (a se vedea, în acest sens, DCC nr. 173 din 13 decembrie 2022, § 19; DCC nr. 73 din 20 iunie 2024, § 23).

21. Cu referire la articolele 20 și 26 din Constituție, Curtea reține că autorul excepției nu a motivat în ce măsură prevederile contestate afectează normele constituționale menționate. Astfel, Curtea subliniază că simpla enumerare a unor articole din Constituție, precum și citarea unor considerente din jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene pentru Drepturile Omului, în lipsa unei argumentări proprii, nu reprezintă critici veritabile de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 114 din 26 septembrie 2023, § 16). Anterior, Curtea a subliniat că nu-l poate înlocui pe autorul excepției la formularea argumentelor de neconstituționalitate, pentru că ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 93 din 1 august 2023, § 23; DCC nr. 46 din 14 mai 2024, § 20).

22. Referitor la pretinsa lipsă de previzibilitate a sintagmei contestate, Curtea amintește că prevederile articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție garantează standardul calității legii penale substanțiale (a se vedea DCC nr. 102 din 5 august 2025, § 20). Curtea a reținut că dispozițiile articolului 22 din Constituție garantează, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, principiul legalității incriminării și a pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) (a se vedea DCC nr. 108 din 12 august 2025, § 23). Totuși, aceste norme constituționale nu-i

impun legislatorului obligația definirii tuturor termenilor folosiți în cuprinsul normelor de drept penal substanțial (a se vedea DCC nr. 141 din 7 noiembrie 2024, § 34). Deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor care persistă cu ocazia interpretării normelor (*Del Rio Prada v. Spania* [MC], 21 octombrie 2013, §§ 92 și 93).

23. În cauza *Kononov v. Letonia* [MC], 17 mai 2010, § 185, Curtea Europeană a reținut că articolul 7 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea normelor penale prin interpretarea judiciară de la caz la caz, cu condiția ca rezultatul să fie în concordanță cu esența infracțiunii și previzibil în mod rezonabil.

24. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că practica judiciară și doctrina juridică pot constitui un reper obiectiv în funcție de care să poată fi apreciat conținutul unei norme penale și care poate contribui la aplicarea previzibilă a acesteia (a se vedea DCC nr. 67 din 15 iunie 2020, § 29).

25. Astfel, Curtea observă că, deși Codul penal nu definește omorul comis cu deosebită cruzime, acest fapt nu este incompatibil, *per se*, cu exigențele clarității legii penale stabilite la articolele 22 și 23 din Constituție. Astfel, Curtea va analiza dacă practica judiciară conține linii directoare în această privință.

26. În acest context, Curtea observă că Curtea Supremă de Justiție a dezvoltat criteriile de interpretare a infracțiunii de omor comis cu deosebită cruzime. Astfel, în punctul 5.9 al Hotărârii Plenului nr. 11 din 24 decembrie 2012 cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor, Curtea Supremă de Justiție a reținut că cruzimea deosebită în cazul infracțiunii de omor demonstrează intenția făptuitorului de a-i cauza victimei suferințe – de ordin fizic sau psihic – care sunt intense și prelungite în timp. Cruzimea este inerentă oricărui omor, deoarece în momentul omorului, victima simte dureri fizice și morale. Totuși, omorul săvârșit cu deosebită cruzime presupune o intensitate mult mai mare a acestor dureri, întrucât făptuitorul nu se mulțumește să curme viața victimei. El îi prelungește agonia, torturând-o, maltratând-o, molestând-o. Nu are importanță dacă deosebita cruzime a constituit singura cauză a decesului; este necesar ca deosebita cruzime să fi fost exercitată până la consumarea omorului.

27. De asemenea, Curtea constată că practica judiciară interpretează noțiunea de omor comis cu deosebită cruzime pornind de la criteriile recomandate de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție citată *supra* (a se vedea Decizia colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 28 martie 2024, în dosarul nr. 1ra-1612/2022; Decizia colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16 decembrie 2020, în dosarul nr. 1ra-2262/2020; Decizia colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 28 septembrie 2016, în dosarul nr. 1ra-1541/2016).

28. Curtea reiterează că Curtea Supremă de Justiție este instanța judecătorească supremă care asigură aplicarea corectă și uniformă a legislației de către toate instanțele judecătorești. În acest sens, Curtea Europeană a recunoscut, în cauza *Baydar v. Olanda*, 24 aprilie 2018, § 47, faptul că asigurarea aplicării uniforme și a interpretării corecte a legilor de către instanțele supreme ale unui stat reprezintă un scop legitim, compatibil cu Convenția (a se vedea DCC nr. 67 din 15 iunie 2020, § 32).

29. În respectarea principiului certitudinii juridice, legislatorul, deținând prerogativa constituțională corespunzătoare (a se vedea articolul 115 alin. (4)

din Constituție) a prevăzut că „[r]olul Curții Supreme de Justiție constă în asigurarea interpretării și aplicării uniforme a legislației în sistemul de justiție” (a se vedea articolele 2 din Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție și 43 din Legea nr. 514/1995 cu privire la organizarea judecătorească), precum și că Curtea Supremă de Justiție este competentă să întreprindă „măsurile necesare pentru uniformizarea procesului de aplicare a legislației” (a se vedea articolul 4 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție).

30. Așadar, deși Codul penal nu definește omorul cu deosebită cruzime, Curtea reține că practica judiciară (a se vedea §§ 25 – 26 de mai sus) stabilește criterii clare în acest sens. În acest context, Curtea notează că argumentele autorului excepției cu privire la neclaritatea noțiunii de omor cu deosebită cruzime sunt vădit neîntemeiate.

31. Din aceste considerente, Curtea constată că sintagma contestată nu afectează articolul 22 în coroborare cu articolele 1 alin. (3) și 23 alin. (2) din Constituție, din perspectiva argumentelor invocate în sesizare.

32. Astfel, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. f) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a sintagmei „cu deosebită cruzime” din articolul 145 alin. (2) lit. j) din Codul penal, ridicată de dl avocat Serghei Rusu, în interesele dlui Vladimir Buboc, în dosarul nr. 1-35/2025, pendinte la Judecătoria Căușeni, sediul Anenii Noi.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 13 noiembrie 2025

DCC nr. 167

Dosarul nr. 236g/2025